

Bedrijfsnatuurplannen voltooid

Natuur? Natuurlijk!

Afgelopen zomer zijn de 12 deelnemers van het eerste uur bezocht en is een beeld gevormd van natuur en landschap op de bedrijven. De onderzoekers en boeren hebben vervolgens samen natuurplannen gesmeed. Deze zomer zijn de vijf nieuwe deelnemers aan de beurt.

De mogelijkheden voor natuur blijken zeer divers. De bedrijven van Kuks, Van Hoven, De Vries, Bomers en Boekel liggen zelfs op toplocaties, namelijk binnen, of direct grenzend aan de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Een goed natuurresultaat op deze bedrijven kan wel eens richtinggevend zijn voor de speelruimte die de landbouw in deze gebieden krijgt. De overige bedrijven liggen in gebieden met wat minder belangrijke natuur- en landschapswaarden. Dit neemt niet weg dat ook daar leuke dingen te doen zijn voor de natuur. Een goed voorbeeld hiervan is het bedrijf van Pijnenborg in Ysselsteyn (zie kader). Op basis van het enthousiasme van de boeren zijn de verwachtingen hooggespannen. Een inventarisatie van aanwezige planten en dieren aan het begin en het eind van het project zal uiteindelijk een goed beeld geven van de natuureffecten.

Ernst Oosterveld, CLM

Natuurlijke bron op het bedrijf van Kuks in Nutter.

Agrarische natuur langs de Ammoniakallee...

De provinciale weg langs Ysselsteyn in Midden-Limburg staat wel bekend als de Ammoniakallee. In dit gebied bevindt zich zo ongeveer de grootste concentratie van intensieve veehouderij in Nederland. Hier ligt ook de Rouwkuilen, het bos dat model stond voor de schadelijke werking van ammoniakdepositie. Vlak bij dit bos ligt het bedrijf van Mark en Marianne Pijnenborg.

Uit oogpunt van natuur en landschap is de omgeving niet van bijzondere waarde. Het is een vrij jonge heide- en hoogveenontginning in de Peel, dat rationeel en landbouwkundig doelmatig is verkaveld. Bovendien hebben Mark en Marianne een zeer intensief bedrijf (21.000 kg melk/ha). De natuurverwachtingen waren dan ook niet hooggespannen. De verrassing was des te groter toen onder afrasteringen en in sloottaluds nog diverse plantensoorten van droog en vochtig (hei) schraal grasland bleken te staan. Er stond bijvoorbeeld moeraswalstro, pijpenstrootje, sint-janskruid, schermhavikskruid en struikheide. In de luwte van ruigtestroken en de maïs vlogen vlinders als het bruin zandoogje en de argusvlinder.

Het grootste deel van de slootkanten was echter begroeid met kweek, witbol en braam. Dat komt omdat Mark aan deze sloten weinig doet. Ze worden alleen met de maikorf uitgehaald tijdens de teeltwisseling van gras naar maïs. Hoewel er geen vergoedingen tegenoverstaan, wil Mark op een aantal kansrijke locaties de slootkanten maaien en het maaisel afvoeren. De loonwerker kan dat doen als hij er toch is om de sloten langs het nieuwe maïsland te schonen. Het maaisel wordt vervolgens ondergewerkt in het maïsland. Zo blijven de kosten binnen de perken en krijgen de karakteristieke soorten van het (hei)schrale grasland weer een kans.

Goede benutting dierlijke mest is basis

Bemesting 1999 en plannen voor 2000

Een goed mineralenmanagement begint bij een goede benutting van de op het eigen bedrijf geproduceerde mest. Deze wordt aangevuld met kunstmest voor een goede productie en kwaliteit van gras en ruwvoer. Dit artikel geeft een overzicht van de stikstofbemesting op grasland in 1999 en de plannen voor 2000. De bedrijven trekken er hard aan om de eindnormen te halen.

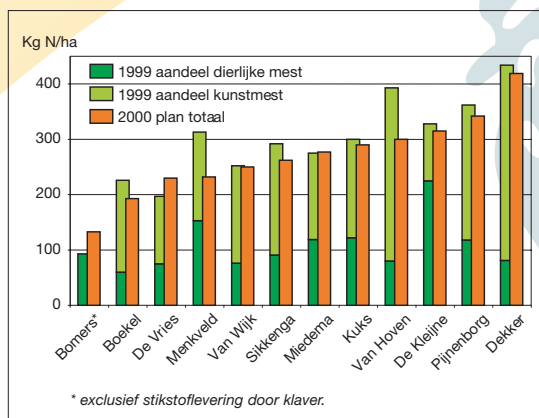
Land moet optimaal produceren. Daarvoor moet je weten wat het land nodig heeft en wat je er naartoe brengt. Maïs en andere voedergewassen krijgen niet meer mest dan nodig is. De rest van de mest is vervolgens beschikbaar voor het grasland. Zodra het mag én het land berijdbaar is, wordt in het voorjaar bemest. Dit leidt tot een hogere opbrengst en geeft een hoger fosforgehalte van het gras. Door bovendien de mest zo veel mogelijk in de eerste helft van het groeiseizoen toe te dienen, kunnen latere sneden maximaal profiteren van de stikstof die nog uit de mest beschikbaar komt.

Voor de planning en registratie van de bemesting gebruiken de deelnemers het programma BAP-manager. Hierin is voor elk perceel

Bennie Bomers streeft naar een maximale benutting van dierlijke mest op zijn biologische bedrijf. Klaver moet voor de rest van de stikstof zorgen.

Figuur 2 Gemiddelde stikstofjaargift op grasland in 1999 en planning 2000.

de stikstofjaar-gift vastgelegd. Het programma rekent uit wat de behoefte is, hoeveel stikstof en andere mineralen voor elke snede uit de mest beschikbaar komen en welke aanvulling met kunstmest dus nog nodig is om de behoefte te dekken.

Figuur 2 geeft voor 1999 de gerealiseerde en voor 2000 de geplande stikstofjaargift uit mest en kunstmest. Deze jaargift is de gemiddelde gift per ha grasland. Elk bedrijf heeft echter een eigen plan. Sikkenga heeft bijvoorbeeld 20 ha grasland ingezaaid met gras/klaver. De stikstofjaargift voor 2000 bestaat daardoor uit 111 kg kunstmest-stikstof, 73 kg werkzame stikstof uit dunne mest en 78 kg stikstof uit klavers. Menkveld-Wijnbergen heeft een aantal ha van Staatsbosbeheer die niet bemest mogen worden; Van Hoven heeft 8,5 ha bouwland aangekocht, waardoor op het grasland nog 300 kg stikstof kan worden gegeven.